

βιβλίο, άστραπή, αρχίζω, άνθρωπος, θάλασσα, σύμμαχος, άλλος, λαμπρός, άρκούδα.

Γύμνασμα 2ον Νά βρῆτε από τὸ βιβλίο σας δύο λέξεις από κάθε είδος συλλαβισμού καὶ νὰ τὶς γράψετε στὸ τετράδιό σας.

Γράμματα

Οἱ συλλαβὲς ἀποτελοῦνται ἀπὸ γράμματα π. χ. Θ-έ-λ-ω, μ-ῆ-λ-ο.

Τὰ γράμματα ὅταν τὰ λέμε μὲ τὸ στόμα λέγονται φθόγγοι.

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει 24 γράμματα :

α—Α ἄλφα	η—Η ἥτα	ν—Ν νι	τ—Τ τὰ
β—Β βῆτα	θ—Θ θῆτα	ξ—Ξ ξι	υ—Υ ὕφιλο
γ—Γ γάμα	ι—Ι ιῶτα	ο—Ο ὀμικρο	φ—Φ φι
δ—Δ δέλτα	κ—Κ κάπα	π—Π πι	χ—Χ χι
ε—Ε ἔφιλο	λ—Λ λάμδα	ρ—Ρ ρὸ	ψ—Ψ ψι
ζ—Ζ ζῆτα	μ—Μ μι	σ—Σ σίγμα	ω—Ω ὠμέγα

Τὰ γράμματα χωρίζονται σὲ φωνήεντα καὶ σύμφωνα.

- 1) Φωνήεντα λέγονται ἐκεῖνα πρὸς ἔχουν δική τους φωνὴ καὶ κάνουν μόνον τοὺς συλλαβὴ π.χ. α, ε, η
- 2) Τὰ φωνήεντα εἶναι ἑπτὰ π.χ. α, ε, η, ι, ο, υ, ω
- 3) Ἀπὸ τὰ φωνήεντα τὰ ε, ο λέγονται βραχέα

Τὰ η, ω λέγονται μακρὰ
καὶ τὰ α, ι, υ λέγονται δίχρονα

Τὰ δίχρονα λέγονται ἔτσι, γιὰτὶ ἄλλοτε εἶναι βραχέα καὶ ἄλλοτε μακρά.

Γύμνασμα. Νά γράψετε τὶς παρακάτω λέξεις καὶ νὰ ξεχωρίσετε τὶς βραχεῖες συλλαβὲς μὲ μιὰ τελεία, μὲ δυὸ τὶς μακρὲς καὶ τὶς δίχρονες μὲ τρεῖς. π.χ. πο—τῆ—ρι θρανίο, τρέχω, χέρο βιβλίο, κῆπος, τύχη, θήκη.

Δίφθογγοι

Ὅταν δυὸ φωνήεντα τὰ βάλωμε μαζί καὶ κάνουν μιὰ φωνή

λέγονται **δίφθογγοι** ἢ δίψηφα φωνήεντα.

Οἱ δίφθογγοι εἶναι ὅκτω.

αι, οι, ει, υι, ου, αυ, ευ, ηυ

Οἱ δίφθογγοι εἶναι μακρὲς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ **αι, οι** οἱ ὁποῖες εἶναι βραχεῖες, ὅταν εἶναι στὸ τέλος τῆς λέξης.

αὔριο, οὐρανός, τοῖχος. Οἱ δίφθογγοι αὗτες εἶναι μακρὲς.

ἄνθρωποι, δρόμοι, κοιμοῦμαι, καί. Αὗτες εἶναι βραχεῖες.

Ἐκτὸς ἀπὸ αὗτες ἔχομε καὶ ἄλλες διφθόγγους στὴ δημοτικὴ γλώσσα π.χ.

αἶ χαῖδεύω

αῆ ἀηδόνι, ἀητός

οἶ βόδι, οῆ βοηθάω

ια γιαγιά, ειο σχολεῖο, οιο ποιό.

Οἱ δίφθογγοι **αυ ευ.**

Αὗτες οἱ δίφθογγοι προφέρονται ὡς εἰαφ—εῖφ

π. χ. **ναύ-της, εὐτυχῆς κ.τ.λ.**

Ὅταν ὁμως ἀκολουθεῖ φωνῆεν ἢ σύμφωνο ἡχηρὸ τότε προφέρονται ὡς **αβ — εβ.**

π. χ. **ναυαγός, εὐλογία, αὔριον**

Γύμνασμα. Νὰ ὑπογραμμίσετε στὶς παρακάτω λέξεις τὰς διφθόγγους.

α') Τὰ παιδιὰ πηγαίνουν στὸ σχολεῖο πού εἶναι στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ. Ὁ οὐρανὸς εἶναι καθαρός. Αὔριο θὰ ἔλθουν οἱ χωρικοί.

β') Τὰ ἀηδόνια κελαῖδουῖν, τὰ παιδιὰ πηγαίνουν σχολεῖο.

Σύμφωνα

Σύμφωνα λέγονται τὰ γράμματα πού δὲν ἔχουν δική τους φωνὴ οὔτε καὶ κάνουν μόνα.

Τὰ σύμφωνα εἶναι 17: **β—γ—δ—ζ—θ—κ—λ—μ—ν—ξ
π—ρ—σ—τ—φ—χ—ψ.**

Αὐτὰ ἀνάλογα μὲ τὸν τρόπο πού τὰ προφέρουμε εἶναι:

1) **Χειλικά:** **π—β—φ** γιατί τὰ προφέρουμε μὲ τὰ χεῖλη.